

[Начало](#) > ... > [Съдебни Процедури](#) > [Граждански Дела](#) > [Събиране На Доказателства](#) > [Portugal](#)

Събиране на доказателства

Съдържание,
предоставено от

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Португалия

1 Тежест на доказване

1.1 Какви са правилата във връзка с тежестта на доказване?

Общите правила относно тежестта на доказване са установени в членове 342—348 от [португалския Граждански кодекс](#).

1.2 Съществуват ли правила, които освобождават някои факти от необходимостта да бъдат доказвани? В кои случаи? Възможно ли е да се обори определена правна презумпция чрез представяне на доказателства?

Да, има разпоредби, които освобождават определени факти от тежестта на доказване.

Случаите са следните:

- Член 412 от [португалския Граждански процесуален кодекс](#) — факти, които не изискват твърдение или доказателство
- Член 350 от [португалския Граждански кодекс](#) — законови презумпции

Законовите презумпции могат обаче да бъдат опровергани с представяне на оборващи доказателства, освен в случаите, когато законът забранява това (член 350, параграф 2 от [португалския Граждански кодекс](#)).

1.3 До каква степен съдът трябва да е убеден в даден факт, за да го използва за обосноваване на решението си?

Съдията преценява свободно доказателствата въз основа на своето разумно убеждение по отношение на всеки факт. Свободната преценка на доказателствата от страна на съда не обхваща фактите, за чието доказване законът предвижда специални изисквания, нито фактите, които подлежат на доказване единствено чрез документи или са напълно доказани — било чрез документи, чрез споразумение или чрез признаване от страните (член 607, параграф 5 от [португалския Граждански процесуален кодекс](#)).

Съдът трябва да разгледа всички представени доказателства, независимо дали произхождат от страната, която е трябвало да ги представи, без да се засягат разпоредбите, които обявяват декларирането на даден факт за неотнормимо, ако не е направено от определена заинтересована страна (член 413 от [португалския Граждански процесуален кодекс](#)).

Доказателствената сила се определя от характера на съответното доказателство (членове 369—396 от [португалския Граждански кодекс](#)).

2 Събиране на доказателства

2.1 За събирането на доказателства винаги ли е необходимо искане от страна по делото или в някои случаи съдията може да събере доказателства по собствена инициатива?

Събирането на доказателства винаги изисква подаването на искане от страна.

В португалското право се установява т.нар. „принцип на проучването“, т.е. задължението на съдията да извърши или разпреди служебно извършването на всички действия, необходими за установяване на обективната истина и справедливото решаване на спора по отношение на фактите, които той има законно право да проучи (член 411 от [португалския Граждански процесуален кодекс](#)).

2.2 Какво следва, след като събирането на доказателства по искане на страна по делото бъде допуснато?

На предварителното заседание или с разпореждане, според случая, съдът определя кои доказателствени средства са допустими и могат да бъдат ангажирани в производството (членове 591 и 593 от [португалския Граждански процесуален кодекс](#)).

По принцип доказателствата се приемат на последното заседание (член 604, параграф 3 от [португалския Граждански процесуален кодекс](#)). По изключение обаче съдът може да допусне представянето на доказателства на по-ранен етап от производството (член 419 от [португалския Граждански процесуален кодекс](#)).

Ако след приключване на производството съдията прецени, че не разполага с достатъчно данни, той може да възобнови производството, за да изслуша лицата, които желае, или да разпреди всяко друго необходимо действие (член 607, параграф 1 от [португалския Граждански процесуален кодекс](#)).

2.3 В кои случаи съдът може да отхвърли искане на страна по делото за събиране на доказателства?

По принцип, в съответствие с посоченото в член 6 от [португалския Граждански процесуален кодекс](#) процесуално задължение, съдията трябва да отхвърли доказателства, които са неуместни или само дилаторни.

По-долу са посочени няколко примера за основания за отхвърляне, изцяло или частично, на доказателствено искане:

- Ограничаване на броя на свидетелите (член 511 от [португалския Граждански процесуален кодекс](#))
- Пречки (член 496 от [португалския Граждански процесуален кодекс](#))
- Клетва и предварителен разпит (член 513 от [португалския Граждански процесуален кодекс](#))
- Факти, на които страната може да основе показанията си (член 454 от [португалския Граждански процесуален кодекс](#)).

2.4 Какви са различните видове доказателствени средства?

Съществуват следните доказателствени средства:

- Презумпции (член 349 от [португалския Граждански кодекс](#))
- Признания (член 352 от [португалския Граждански кодекс](#))
- Изявления на страна по делото (член 466 от [португалския Граждански процесуален кодекс](#))
- Документални доказателства (член 362 от [португалския Граждански кодекс](#))
- Заключение на вещо лице (член 388 от [португалския Граждански кодекс](#))
- Признания (член 390 от [португалския Граждански кодекс](#))
- Свидетелски показания (член 392 от [португалския Граждански кодекс](#))
- Представяне на движимо и недвижимо имущество (член 416, параграф 1 от [португалския Граждански процесуален кодекс](#)).

2.5 Какви са начините за снемане на свидетелски показания и различават ли се те от средствата, използвани за снемане на експертни заключения? Какви са правилата във връзка с представянето на писмени доказателства и експертни заключения/становища на вещи лица?

Съществуват различни средства за получаване на свидетелски показания съгласно членове 452, 456, 457, 466, 500, 501, 502, 503, 506, 518 и 520 от [португалския Граждански процесуален кодекс](#):

- Явяване на страни и свидетели лично или чрез технологични средства, съгласно член 502 от [португалския Граждански процесуален кодекс](#)
- Проверка чрез съдебна поръчка (член 500, буква б) от [португалския Граждански процесуален кодекс](#)
- Проверка по местопребиваване или седалище на службите (член 503 от [португалския Граждански процесуален кодекс](#))
- Писмени обяснения (член 517 от [португалския Граждански процесуален кодекс](#))
- Писмено представяне на доказателствата (член 518 от [португалския Граждански процесуален кодекс](#))
- Пряка връзка между съда и лицето, което дава показания (член 520 от [португалския Граждански процесуален кодекс](#))
- Проверка на място (член 501 от [португалския Граждански процесуален кодекс](#)).

Средствата за събиране на доказателствено становище на вещо лице в съответствие с членове 486, 490 и 492 от [португалския Граждански процесуален кодекс](#) се различават от горепосочените средства за събиране на свидетелски показания, както следва:

- Вещите лица присъстват на последното заседание, когато някоя от страните поиска това или когато бъде разпоредено от съдията. Вещи лица от учреждения, лаборатории или официални служби се изслушват чрез видеоконферентна връзка на работното си място (член 486 от [португалския Граждански процесуален кодекс](#)).
- Съдът може да извърши оглед на вещи или лица, да извърши огледи на място или да разпореди възстановка на фактите; съдията може да бъде придружен от специалист, ако счете за необходимо (членове 490 и 492 от [португалския Граждански процесуален кодекс](#)).

Правилата, уреждащи представянето на писмени доказателства, доклади или експертни становища, са определени в член 416 от [португалския Граждански процесуален кодекс](#)).

2.6 Има ли доказателствени средства, които се ползват с по-голяма доказателствена сила от други?

Да, доказателствената сила е различна в зависимост от характера на доказателственото средство (вж. отговора на въпрос 1.3).

2.7 За доказването на определени факти, задължително ли е използването на определени доказателствени средства?

Да, конкретно в следните случаи:

- Законово изискване за писмен документ (член 364 от [португалския Граждански кодекс](#))
- Несъблюдаване на правна форма (член 220 от [португалския Граждански кодекс](#)).

2.8 По закон свидетелите длъжни ли са да дадат показания?

Всички лица, независимо дали са страни по делото или не, са задължени да съдействат за разкриване на обективната истина в съответствие с член 417 от [португалския Граждански процесуален кодекс](#).

2.9 В кои случаи те могат да откажат да свидетелстват?

Случаите, в които свидетел може законно да откаже да даде показания, са определени в член 497 от [португалския Граждански процесуален кодекс](#).

2.10 Може ли лице, което откаже да свидетелства, да бъде санкционирано или принудено да даде показания?

Всички лица, независимо дали са страни по делото или не, са задължени да съдействат за разкриване на обективната истина в съответствие с член 417 от [португалския Граждански процесуален кодекс](#).

На всяко лице, което откаже да съдейства, се налага глоба, без да се засягат възможните принудителни средства (член 417, параграф 2 от [португалския Граждански процесуален кодекс](#)).

Ако свидетел не се яви по делото без основателна причина, съдът може да му наложи глоба или да разпреди свидетелят да бъде доведен принудително (член 508, параграф 4 от [португалския Граждански процесуален кодекс](#)).

2.11 Има ли категории лица, от които не може да бъдат снети показания?

Да, доказателства не могат да бъдат получени в следните случаи:

- Лица, които не са психически годни да свидетелстват за фактите, които подлежат на доказване, не могат да бъдат свидетели съгласно член 495 от [португалския Граждански процесуален кодекс](#).
- Лицата, които дават показания като страни по делото, не могат да бъдат свидетели по същото (член 496 от [португалския Граждански процесуален кодекс](#)).

2.12 Каква е ролята на съдията и страните при разпита на свидетел? При какви обстоятелства свидетел може да бъде разпитан чрез използването на видеоконферентна връзка или други технически средства?

Ролята на съдията и на страните при изслушването на свидетел се урежда от правилата относно снемането на свидетелски показания, определени в член 516 от [португалския Граждански процесуален кодекс](#).

Свидетелите дават показания на последното заседание по делото лично или чрез видео конференция (член 500 от [португалския Граждански процесуален кодекс](#)). Разпитът на свидетели чрез технологични средства, като например телеконферентна връзка, се урежда от член 502 от [португалския Граждански процесуален кодекс](#).

3 Преценка на доказателствата

3.1 Набавянето на доказателства по незаконосъобразен начин от страна по делото ограничава ли съда да ги вземе предвид при постановяването на решение?

Да. Пример за това е доказателство, получено при незначитане на личния и семейния живот и човешкото достойнство, съгласно изискването на член 490 от [Гражданския процесуален кодекс](#)).

3.2 Показанията на страна по делото смятат ли се за доказателство?

Да. Да, признанието, с което страната признава факт, който е в нейна вреда и е в полза на насрещната страна, се получава чрез показанията на страната (член 352 от [португалския Граждански кодекс](#) и член 452 от [португалския Граждански процесуален кодекс](#)).

Съдът преценява свободно изявленията на страните, освен когато те съдържат признание (член 466, параграф 3 от [португалския Граждански процесуален кодекс](#)).

4 Определила ли е тази държава членка в съответствие с член 2, параграф 1 от Регламента относно събирането на доказателства

други органи, които са компетентни да събират доказателства за целите на съдебно производство по граждански или търговски въпроси съгласно Регламента? Ако отговорът е „да“, в какви производства тези органи са компетентни да събират доказателства? Могат ли те само да поискат събиране на доказателства или също така да съдействат при събирането на доказателства въз основа на искане от друга държава членка? Вж. също уведомлението по член 2, параграф 1 от Регламента относно събирането на доказателства.

Португалия не е определила други органи, като събирането на доказателства за целите на съдебното производство е от компетентността на португалските съдилища.

Приложимо законодателство

[Португалски Граждански кодекс](#)

[Португалски Граждански процесуален кодекс](#)

Бележка:

Звеното за контакт към Европейската съдебна мрежа по граждански дела, съдилищата или другите субекти и органи не са обвързани с информацията, която се съдържа в настоящия информационен лист. Въпреки че информационните листове се актуализират редовно, все пак е необходимо да се чете действащото законодателство.

■ Последна актуализация: 27/11/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.